

จิตตปัญญาศึกษา

การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ดี มีความประพฤติดีดังปรัชญาการศึกษาที่ว่า “*ให้มีความรู้คู่คุณธรรม*” ตามที่รับทราบกันดีอยู่แล้ว แต่อย่างไรการพัฒนาคนตามปรัชญาดังกล่าว จะเป็นพัฒนากาย พัฒนาใจ ซึ่งเราคิดว่าน่าจะเพียงพอแล้ว แต่ความซับซ้อนของวิถีโลกและวิถีชนในยุคนี้ การพัฒนากาย พัฒนาใจ 2 อย่างนี้ ดูจะไม่เพียงพอเสียแล้วต้องพัฒนาความคิด และจิตใจในระดับสูง เป็นการพัฒนาปัญญา จึงเกิดมีหลักสูตรพัฒนาปัญญา เป็นหลักสูตรใหม่ในวงวิชาการในระดับโลกคือ การเรียนรู้และอบรม อย่างแท้จริงให้ทราบ เข้าใจและลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเอง ชุมชน ประเทศชาติ และมวลมนุษยชาติ เรียกหลักสูตรนี้ว่า จิตตปัญญาศึกษา

จิตตปัญญาศึกษา ที่เดิมใช้คำภาษาอังกฤษว่า Comtemplative Education ซึ่งที่ประชุมราชบัณฑิตของไทยยอมรับศัพท์บัญญัติคำนี้ว่า จิตตปัญญาศึกษา ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติที่ท่านราชบัณฑิต ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ได้เป็นผู้นำเสนอคำนี้

นั่นคือการพัฒนาคนอย่างยั่งยืนนั้น จะพัฒนาเพียงกาย ใจ ให้รู้ รับรู้ เพียงมีความรู้คู่คุณธรรมไม่พอเสียแล้ว ต้องพัฒนาในมิติที่ลึกกว่า คือพัฒนาในมิติจิตใจและจิตวิญญาณที่อุดม่งหมายที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ ผ่านการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในตนก่อน เกิดความรู้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสรรพสิ่ง สอดคล้องกับความเป็นจริง เกิดความรัก เมตตา อ่อนน้อม ถ่อมตน เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม การเข้าใจความจริงสูงสุด คือความจริง ความดี ความงาม แล้วจึงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคน พัฒนาโลกให้อยู่ร่วมกันอย่างมีน้ำใจและสันติสุข

มีหลักของการบริหารที่เชื่อมโยงได้นั้นคือ เรามีปรัชญาการบริหารว่าบริหารที่ดีนั้น ต้องบริหารอย่างไม่ต้องบริหาร พอเทียบเคียงได้กับการพัฒนาคนว่าเราต้องพัฒนาคน อย่างไรโดยไม่ต้องพัฒนา เมื่อใจพัฒนาอุดมแล้ว ทุกอย่างก็ไม่ต้องกังวล จะขับเคลื่อนไปได้เองหรือไม่